

משפט וצדק בתנ"ך - חלק ב'

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: יחזקאל 14-1: 37; אפסיים 2: 10; יחזקאל 8-1: 47; מתי 16: 5; התגלות 2, 1: 22; ישעיה 11-1: 61.

פסוק לשינון: "וְהָיָה כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר־יִשְׂרָץ אֶל־כָּל־אֲשֶׁר יָבוֹא שָׁם נְחָלִים יַחֲיֶה וְהָיָה הַדָּגָה רַבָּה מְאֹד כִּי בָּאוּ שָׁמָּה הַמַּיִם הָאֵלֶּה וַיִּרְפְּאוּ וַחֲיֵי כָּל־אֲשֶׁר־יָבוֹא שָׁמָּה הַנְּחָל" (יחזקאל' 9: 47).

שכונה ששיגשגה בשנות החמישים והשישים הפכה לזירת מלחמה לקראת סוף שנות השישים ותחילת שנות השבעים. מרבית המשפחות נטשו את השכונה, והשאירו אחריהם שובל של בתים ומבנים מוזנחים, חלקם אף שרופים. עסקים עזבו גם הם וסמים ופשע חדרו לשכונה. ב-1986 עברה משפחה של משיחיים מביתה הכפרי הנוח לתוך שכונה עירונית זו. רועה קהילה מעיר אחרת הצטרף אליהם. הם שיקמו את הבתים השרופים ונכנסו לגור בס. שתי המשפחות היו פעילות ברחובות העיר ונפגשו עם קבוצות קהילתיות ואלו שנשארו לגור בשכונה הזו למרות ההתדרדרות. שתי המשפחות האלו היו מרכיב מזרז שאלוהים השתמש בו על-מנת לייסד עדת מאמינים שדרכה בא שיקום והליכי שינוי בקרב תושבי השכונה. פועלם החברתי משפיע חזק גם בימינו ושינה את חייהם משמעותית. לאלוהים יש מה לומר במצבים שלכאורה 'אבודים' הם ו'חסרי תקווה' כגון זה. בשיעור השבוע נמשיך 'להאזין' לשירה של קולות התנ"ך הקוראים לעם האלוהים לגלות את אופיו החסוד של אלוהיהם לעולם כולו.

חיים במשיח

רחמי האלוהים המעניקים חיים לעצמות היבשות של 'המתים' בחטָאָם, מתגלים ביחזקאל 37. בחזון מובא הנביא יחזקאל לבקעה מלאה עצמות יבשות. עצמות אלו מסמלות את כל בית ישראל. אלוהים שואל: "בְּן־אָדָם הַתְּחִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה?" (יח' 37: 3). התשובה לשאלה הזו נפרשת לנביא תוך שהוא מתנבא על העצמות.

קיראו את יחזקאל 14-1: 37. מה עתיד היה אלוהים לעשות למען עמו?

תוצאות מסר הנבואה שניתנה לעצמות היבשות - "וַתְּבֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיְחִיּוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד" (יח' 10: 37); אלוהים ישכן את עמו באדמתם (יח' 14: 37); והם יידעו כי האלוהים עשה זאת (יח' 14: 37). אולם אין מספיק בכך שנקבל 'חיים'. עם האלוהים הוקם לתחייה על-מנת למלא שליחות ומטרה מסוימת. על עם ישראל היה להיות אור לגויים.

קיראו את אפסיים 2:10. מדוע אם כן אנו מקבלים תחייה רוחנית? לשם מה נוצרנו

במשיח?

"אלוהים מקבל אותנו רק דרך בנו האהוב, ומעשים טובים הם התוצאה של מעשה סליחת החטאים האהוב שלו. מעשים אלו אינם עומדים לזכותנו ולא מוענק לנו שום חלק בשל מעשים טובים שדרכם נוכל לתבוע חלק בגאולת נפשותינו. הגאולה היא מתנה למאמין, שניתנת לו למען המשיח בלבד. הנפש ההומיה יכולה למצוא לה מרגוע ושלום דרך אמונה במשיח, ושלומו יהיה בהתאם למידת אמונתו ובטחונו במשיח. אין היא יכולה להציג כל מעשה טוב כתואנה ותביעה לגאולתה. אם כך, האם אין כל ערך למעשים טובים? החוטא שמוסיף על חטא מדי יום מבלי לקבל עונש מקבל מידי אלוהים את אותו הטוב שמקבל המאמין במשיח, שבאמונה מבקש לעשות מעשים טובים בכוחות עצמו? במקרא כתובה התשובה: "כִּי אֶנְחֵנוּ מַעֲשֵׂה יָדָיו נּוֹצְרֵנוּ בְּיִשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ לְמַעֲשֵׂים טוֹבִים אֲשֶׁר הֵכִין לָנוּ מִקֶּדֶם לְלֶכֶת בָּם" (אפי' 10: 2). בהסדר האלוהי הזה ודרך גמילות חסדים שאיננו ראויים לה, יעד אלוהים שמעשים טובים יקבלו שכר. אנו מתקבלים בגלל זכותו של המשיח בלבד; ומעשי החסד הרחמים והצדקה שאנו מבצעים הם פרי האמונה." (אלן ג'י ווייט, 'מסרים נבחרים' כרך 3, עמ' 199, 200).

נחל גֹּזָאָה

קיראו את יחזקאל 1-8:47. מה קרה לבית המקדש בחזון יחזקאל?

נראה שהחלו לצאת מים מבית המקדש. אולי אתם תמהים אם התפוצץ צינור... אולם במקרה הזה הנזילה הייתה דבר טוב. נזילת מים זו עשתה דרכה מבית המקדש לעבר המזרח. מזרחה מירושלים ים המלח כמובן, המקום הכי נמוך בעולם. בין ירושלים וים המלח בערך שלוש שעות ושימונה קילומטרים של מדבר הכולל את הערבה, הידועה כעמק שבו נחל הירדן וים המלח. אולם כשהגיעו המים שיצאו מבית המקדש לים המלח הם 'ריפאו' את המים חסרי החיים. את זאת נוכל להבין מבחינה סימלית כעדת המאמינים של אלוהים, בכך שבית המקדש (פטי' א' 5, 4:2) הוא מקור החיים והרפואה לאלו 'המתים' בחטאים.

קיראו את מתי 5:16. מה אומר לנו ישוע כאן? כיצד עלינו לייצג אותו לעולם?

נהר הַזְּאֵמְבִּי שְׂבֻזְמִבְיָה, אפריקה, מתחיל כאפיק נחל רדוד הנובע מתחת לעץ. בעודו זורם לכיוון מפלי ויקטוריה הוא גודל מאפיק רדוד בגובה הקרסול לעומק שמגיע לברך ואחר כך למותניים ועד לנהר עמוק מספיק בכדי לשחות בו. כך החל השטף שיצא מבית המקדש, זרם קטן בתחילה שהאיץ וקיבל תנופה ועוצמה והיה לנהר: "וַיִּמְדֵּ אֶלְפֵי נַחַל אֲשֶׁר לֹא אוֹכֵל לְעֵבֵר כִּי גָאוּ הַמַּיִם מִי שָׁחוּ נַחַל אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֵר" (יח' 5:47). יכולת ההשפעה של הקהילה בה אתם חברים ייתכן שתהיה קטנה במימדיה אולם היא יכולה לגדול ולצבור תאוצה ולשנות את הקהילה בה אתם חיים!

"העבודה שלפנינו הוצגה לי בתחילה כיוֹבֵל קטן מאוד" (אלן גיי ווייט, 'עדות לקהילה', כרך 7, עמ' 171).

אור ומים הם שני סמלים שבם נהוג להשתמש על-מנת להסביר מה יכול אלוהים לעשות דרכינו כדי לעזור לזולת. כיצד נוכל להיות למובילים (כמו תעלה, או כלי המכיל את כוחו ואהבתו של אלוהים) טובים יותר בפועלנו למען הנזקקים?

הקהילה ככלי המכיל חיים

”וְהָיָה כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר יִשְׂרָץ אֶל כָּל אֲשֶׁר יָבוֹא שָׁם נְחָלִים יַחְיֶה וְהָיָה הַדָּגָה רַבָּה מֵאֵד כִּי בָּאוּ שָׁמָּה הַמַּיִם הָאֵלֶּה וַיִּרְפְּאוּ וַחֲיֵי כָּל אֲשֶׁר יָבוֹא שָׁמָּה הַנְּחָל” (יחי' 9: 47).

יחזקאל מתאר בנבואתו שבמים היוצאים מאת עדת האלוהים יש חיים. יחזקאל 47: 10 מוסיף פרטים לתדהמתנו. איזה מראה מוזר זה יכל להיות: גדותיו של ים הידוע כים המוות שבו אין יצור חי ובטח שלא דגים, הופך לפתע פתאום למקום שבו דייגים משליכים את מכמורתם משום ריבוי הדגה. הנקודה היא שדרך כוחו של האלוהים בחיי מאמיניו, ייתכנו חיים גם במקומות שלא היו בהם שום סממנים לכך.

”במקום בו אלוהים פועל אין מצב אבוד, אין קבוצת אנשים המנועים מגאולה, שום רקע או עבר נטול אושר שצריך לדון אותנו לכף חובה ולעתיד מלא ייאוש”.- המקרא המתורגם (נשוויל: הוצאת אביגדון, 1956) כרך 6, עמ' 328. חסדו המדהים של אלוהים עושה דברים נפלאים עבור כל מי שיקבל אותו. שוב נמצא כאן מסר הבשורה. דרכינו יכול אלוהים לתת עידוד ותקווה למיואשים והמדוכדכים, היבשים והגוֹנְעִים, רוחנית ופיזית. השוו בין יחזקאל 12: 47 והתגלות 1,2: 22. מה נוכל ללמוד מפסוקים אלו על הייעוד המוחלט של אלו שנרפאו וקיבלו חיים במשיח כחלק ממאמצי קהילת המאמינים? _____

יום יבוא שבו כל המאמינים במשיח- כולל אנשים רבים מהקהילות הסובבות אותנו שאלוהים ריפא והחייה דרך מעשים נטולי אנוכיות של עדת המאמינים- יחיו בארץ החדשה, שבה נהר אחר, נהר היוצא מכסאו של אלוהים. לא יהיו שם מדבריות, יובש או מוות. בינתיים, בעוד אנו מחכים להתגשמותה של האמת המבורכת הזו, אלוהים רוצה שבקרב עדת מאמיניו תזרום רפואה וחי עולם עבור הקהילה שבה אנו חיים. הוא רוצה לעבוד דרכינו על-מנת להחיות ולשנות את המדבריות, העמקים וימות המוות שבתחומינו ולהביא חיים בישוע, חיים בשפע (יוחנן 10: 10), וזהו המסר האדבנטיסטי במלואו בקיצור נמרץ.

הנביא עמוס מציג תמונה דומה לזו שביחזקאל 47. קיראו את עמוס 5: 24. כיצד דומה תמונת מצב זו לתפקידה של עדת המאמינים שלכם בתוך הקהילה בה אתם חיים? באילו דרכים מוחשיות וממשיות ממלא גוף זה את תפקידו כמוליך של מיים חיים, מי רפואה נפשית ופיזית? _____

הבטחות היוֹבֵל

התנ"ך גדוש ברעיון שעל העשירים חומרית ורוחנית להושיט יד לעניים ולעשוקים. **קראו את ישעיה 11-1:61. מה אומר אלוהים לעמו? כיצד נוכל ליישם את דבריו בחיינו ובקריאתנו? ראו גם לוקס 18:4.**

ישעיה 61 מתחיל בהצהרה שרוח אלוהים פועלת דרך משיחו "לְבַשׁ עֲנָוִים", "לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב לְקִרְא לְשׁוֹבוֹת דָּרוֹר וְלְאֲסוּרִים פֶּקַח קוֹחַ". (יש' 1:61). כל המרכיבים של ההבטחה הזו מתגשמים ב"שִׁנַת רְצוֹן לַיהוָה". שנת רצון לאלוהים היא סימוכין לשנת היובל, שכמו שכבר נוכחנו לדעת היא מלאה בהשלכות לגבי סיפוק צרכי העניים. ובתוך כך יוכלו האבלים להינחם ולקבל "פֶּאֶר תַּחַת אֶפְרַשְׁמוֹן שְׁשׁוֹן" ואלו ש"תַּחַת אֶבֶל-מַעֲטָה, תִּהְיֶה תַּחַת רוּחַ כְּהָה" (יש' 3:61) הם אלו העתידים לבנות מחדש את ההריסות ולחדש את המקומות השוממים. המבורכים על-ידי שנת היובל יהיו לְמִשְׁנֵי החברה, ומחדשי הערים שחרבו (יש' 4:61). עבדי ה' נקראים כוהנים ומשרתים והם נתמכים על-ידי האומות השכנות (יש' 5,6:61). הסמלים שאנו מוצאים בישעיה 61 של משיח האלוהים המשנה את האנשים מסביב דרך שגשוגם של אלו שבברית עימו (ישעיהו 9:61-8) מתייחס לאלו שבזמננו נקראו להיות לכוהנים ומשרתים בקהילות ברחבי העולם. האם לא צריכה ההשפעה ברת השינוי של נבואה זו להיות מורגשת בשעה שאנו מתענגים על ה', עולצים בו ועומדים לפניו לבושים בבגדי הגאולה והצדקה בחברה שמסביבנו (יש' 10,11:61)?

קראו את ישעיה 9:61. איזו עדות נפלאה למה שאלוהים יכול לעשות בקרב עמו. האם דברים אלו יכולים להיאמר גם על צאן מרעיתו היום? כן או לא? נמקו את תשובתכם.

עדת המאמינים - סוכני השינוי

קיראו את מיכה 6. כנגד מה מדבר אלוהים?

מיכה נכלל עם שאר נביאי התנ"ך המציינים שדתיות חיזונית נטולת ענווה וביטוי מכון של צדק ורחמים לעולם לא יתקבלו על-ידי אלוהים צדיק ורחום.
מהו המסר ה של מיכה 8: 6?

"דת אמת מעשית היא. לבטח שהיא כוללת את הטקסים של העדה, אולם... אין היא בעצם הימנעות ממזון כשם שהיא שיתוף במזון עם העניים. דתיות מעשית היא הדתיות היחידה המוכרת ביום הדין של אלוהים (מתי 23: 25-46)" (אלן ג'י ווייט, 'פרשנות המקרא של האדבנטיסטים שומרי השבת', כרך מס' 4, עמ' 306).

כיום ממשיך אלוהים לדחות את הכפירה שבדתיות חיזונית נטולת המעשים הטובים הנזכרים במיכה 8: 6. מאפייני הדת שלנו אינם הדת בפני עצמה; אלא אמצעי לקיצה, וסופו של דבר הוא המשיח שאופיו יתגלה בנו. במבוא של שיעור השבוע פגשנו בשתי משפחות שעברו למקום 'חסר תקווה' במטרה לשרת את צרכי הקהילה. שתי המשפחות הקימו קבוצה קטנה בסלון של אחד מבתיהם, עם חברים חדשים מהשכונה. חברי הקבוצה הגדלה הזו התפללו בחזקה שאלוהים יראה להם כיצד לעורר את השכונה שלהם ולהקים את שכניהם לחיים במשיח. הם חברו בשותפות לסוכנות פיתוח משיחת והחלו לגייס מתנדבים להצטרף אליהם בשיפוץ המבנים המוזנחים סביבם. אם תבקרו בקהילה זו היום תוכלו לראות שכונה חדשה פורחת ומשגשגת. בזכות קבוצה קטנה של מאמינים שהפגינו את אהבתו של ישוע בדרכים מעשיות, הפך מאמצם למציאות ששינתה את חיי הקהילה. מפעל זה גילה דרך מעשית ובעלת עוצמה שבה יכל המשיח לפעול דרך בני אדם על-מנת לשרת את הזולת.

למרות שאלוהים דיבר לעמו ברבים, בפסוק 8 כתוב: 'הגיד לך', בלשון יחיד. אלוהים דיבר לכל אחד מאיתנו באופן פרטי. כיצד אתה מגלה באופן אישי את מה שאלוהים קורא לו 'טוב'?

חומר נוסף למחשבה:

קיראו את ירמיה 16:1-22; יחזקאל 16:49; זכריה 9:7,10. קיראו גם את ההערות של אלן ג'יי ווייט בעמודים 1165,1166 ב'פרשנות המקרא על-פי האדבנטיסטים שומרי השבת', כרך 4; והפרק 'התוכנית שנתן אלוהים לבתי ההבראה', עמ' 227,228 בספר: 'עדויות לקהילה' כרך 6.

"הגיד לך אדם מה טוב ומה יהנה דורש ממך פי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לקת עם אלהיך" (מיכה 6:8). כמה יותר ברור יכול האדון להיות בנוגע לדרישותיו מעמנו? אלוהים הראה לנו מהו 'טוב', ו'טוב' היא המילה המופיעה פעם אחר פעם בבראשית פרק א', בהתייחסות למצב הבריאה לפני החטא הקדמון. ובמשתמע אנו מופנים לאידיאל, למצב המקורי שברא אלוהים עבור המין האנושי, ובסופו של דבר האידיאל שהוא יקיים עבורנו לאחר שובו של ישוע. השאלה 'מה יהנה דורש ממך'! בעצם מופנית אלינו הפדויים בכפרת דמו וחסדו של המשיח. התשובה ניתנת בדרך שבה אנו מתייחסים לזולת ולאֵלֵהֵם עצמו. ראשית עלינו לנהוג בצדק. זה נושא כל-כך הולם לרבעון זה העוסק בלימוד דרכים בהם נוכל לעזור לחסרי האונים בעולות שנגרמו להם. שנית עלינו לאהוב רחמים. אנו חיים בעולם שלעיתים אכזרי הוא. איזו עדות מרשימה נוכל לתת אם נאהב ברחמים ונראה אהבה זו בגילוי חמלה כלפי הזולת בחיינו. ושלישית, עלינו ללכת בצניעות עם אלוהינו. אם הזכיר להם אלוהים במיכה 6:4 את שיחורורם, פדותם מארץ מצרים כסיבה להם להיות צנועים ונאמנים לפניו, עד כמה וכמה נצטרך אנו להיות צנועים לפניו, אנו שנפדינו בזכות דמו המכפר של ישוע? מציאות קורבן המשיח והעלות שלו למען פדותנו צריכה תמיד לשמור אותנו בענוה מלפני האלוהים.

שאלות לדיון:

1. אילו פסוקים נוספים מהתנ"ך תוכלו למצוא, המדברים על מחויבותינו כלפי העניים?
2. בספר עמוס פרק 5 במיוחד בפסוקים 24-21 מצויות מילים קשות על אנשים דתיים בזמנו, ועל אלוהים המגלה עניין רב יותר בדרך שבה הם מתייחסים לזולת מאשר לדרך שבה הם ממלאים את דתם בטקסים שהוא עצמו ייסד. מה זה בא ללמד אותנו? היכן אנו צריכים לשים את הדגש? ואם חשובים הם הטקסים עד כדי כך, איזו חשיבות נעלה ישנה לדרך שבה אנו מתנהגים עם הזולת?
3. כיצד נוכל להישמר מהסכנה של הושטת-יד לזולת על ידי צרכים חומריים תוך כדי הזנחת צרכיהם הרוחניים? כיצד נוכל לאזן את הגישה ברצוננו לשרת את מחוסרי המזל והנזקקים שביננו?